

29 oktober 1976/Nr. 86081, Directoraat-Generaal van de Volksgezondheid, Hoofdafdeling Medische Beroepen en Opleidingen

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
Gelet op de artikelen 3 en 4 van de wet van 2 mei (Stb. 702) tot wettelijke bescherming van het diploma voor ziekenverpleging*,

Besluit:

Artikel I

Het besluit van 28 december 1973, Stcrt. 1974, nr. 12, Regeling opleiding diploma A Ziekenverpleging alsmede de artikelsgewijze toelichting worden gewijzigd** als volgt:

A

In de in artikel 3, eerste lid, onder III bedoelde bijlage worden de punten 4 en 20 als volgt gelezen:

‘4. een diploma, onder Rijkstoezicht afgegeven vanwege de Vereniging voor MULO, de Vereniging voor Chr. MULO of de Stichting R.K. MULO-examen;

20. het diploma voor ziekenverzorging, voorafgegaan door een met goed gevolg afgesloten driejarige dagopleiding voortgezet onderwijs’.

B

In artikel 5, derde lid, wordt de eerste zin als volgt gelezen:

‘De leerling, die in het bezit is van het diploma B voor ziekenverpleging is vrijgesteld van het volgen van de eerste leerperiode.’.

C

In artikel 6, vierde lid, tweede alinea, wordt de tussenzin ‘die de bevoegdheid als vroedvrouw bezitten of geschrappt.

D

In artikel 7, tweede lid, wordt in plaats van de woorden ‘preklinische periode’ gelezen ‘introductie-periode’.

E

Artikel 8, eerste lid, wordt als volgt gelezen:

‘Het in artikel 7, eerste lid, genoemde theoretische gedeelte omvat 1060 lessen van 50 minuten, waarin ten minste de volgende vakken worden gedoceerd:

- verpleegkunde, (inclusief verpleging bejaarde patiënten alsmede beroepsethiek)
- geschiedenis van de verpleging
- maatschappelijke gezondheidszorg
- hygiëne
- e.h.b.o., verbandleer
- methodiek van het geven van instructie en van praktijkbegeleiding
- voedingsleer, zorg voor de voeding en dieetleer
- juridische aspecten van het beroep

---

* Laatstelijk gewijzigd bij de Wet van 29 juni 1925, Stb. 308.

** Laatstelijk gewijzigd bij besluit dd. 11 juni 1975, nr. 28994, Stcrt. 1975, nr. 115.

- wettelijke regelingen op sociaal gebied en op het terrein van de gezondheidszorg
± 450 uren

- anatomie en fysiologie
- natuur- en scheikunde
- psychologie (inclusief de fase in de ontwikkelingspsychologie die betrekking heeft op de ouderdom), alsmede sociologie
- algemeen vormende vakken
± 300 uren

- algemene ziekteleer
- geneesmiddelenleer
- interne geneeskunde (inclusief facetten van de verandering)
- chirurgie
- kindergeneeskunde
- menselijke voortplanting
- psychopathologie, psychiatrie (inclusief de begeleiding van de geronto-psychiatrische patiënten)
- overige specialismen
± 250 uren
keuze-uren 60

F

1. In artikel 9, tweede lid, wordt voor het woord 'vroedvrouw' gelezen 'verloskundige'.
2. In artikel 9, wordt aan het einde van het derde lid de volgende bijzin toegevoegd: 'die een hiervoor geëigende opleiding heeft genoten'.
3. Aan artikel 9 wordt een vierde lid toegevoegd dat als volgt luidt:
'4. De hoofdinspecteur kan een voorlopige ontheffing verlenen van het bepaalde in het derde lid ten aanzien van het gevolgd hebben van een geëigende opleiding'.

G

In artikel 14, tweede lid, wordt punt b als volgt gelezen:

'b. voor één van de vakken, genoemd in artikel 13, eerste respectievelijk tweede lid, de beoordeling 'onvoldoende' heeft behaald, mits hij de beoordeling 'goed' heeft behaald voor één van de andere in artikel 13 genoemde en door hem afgelegde vakken. Voor de vakken welke niet genoemd zijn in artikel 13, doch waarin wel examen is afgelegd moet gemiddeld voldoende zijn behaald. Het vak verpleegkunde dient altijd met ten minste voldoende beoordeeld te zijn.'

H

In artikel 16 wordt het tweede lid als volgt gelezen:

'Het hoofd van de opleiding verleent toestemming voor het afleggen van een tentamen, wanneer de voorgeschreven praktijkperiode op de desbetreffende afdeling – na voorafgegaan te zijn door het desbetreffend theoretisch onderwijs – doorlopen is en de beoordeling hiervan ten minste voldoende is.'

I

1. In artikel 17, eerste lid, wordt de volgorde van de vermelde vakken als volgt gelezen:
a. anatomie en fysiologie;
b. chirurgie en de daarmee verband houdende verpleegkunde;
c. interne geneeskunde en de daarmee verband houdende verpleegkunde;

- d. kindergeneeskunde en de daarmee verband houdende verpleegkunde.
  - e. menselijke voortplanting en de daarmee verband houdende verpleegkunde;
2. In het derde lid wordt voor het woord 'vroedvrouw' gelezen 'verloskundige'.

K

In artikel 19, vierde lid, onder b, wordt voor het woord 'vroedvrouw' gelezen 'verloskundige'.

L

Aan artikel 21 wordt een vijfde lid toegevoegd, dat als volgt luidt:

'5. De hoofdinspecteur kan ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid voor wat de bevoegdheid van de gespreksleider betreft'.

M

- 1. In artikel 22, eerste lid, wordt het woord 'goed' geschrapt.
- 2. In het tweede lid worden de woorden 'ten minste' geschrapt.
- 3. Aan het derde lid wordt de volgende zin toegevoegd:
'Indien de duur van de afwijking drie maanden bedraagt, kan dit eindgesprek, ook al is er geen groep, na deze drie maanden plaats vinden'.

N

Na artikel 27 wordt een artikel 27a ingelast, dat als volgt luidt:

'27a. Ten aanzien van verloskundigen wier opleiding is aangevangen vóór 1 januari 1977 blijft het gestelde in artikel 5, derde lid, in artikel 6, vierde lid, tweede alinea en in artikel 19, vierde lid, onder b van kracht'.

O

Artikel 29, eerste lid, wordt als volgt gelezen:

'Regeling opleiding diploma A-verpleegkundige'.

Artikelsgewijze toelichting

P

De toelichting van artikel 4, vierde lid, vervalt.

Q

De toelichting van artikel 6, eerste lid, vervalt.

R

In de toelichting van artikel 21, tweede lid, worden in de laatste zin de woorden 'ten minste' geschrapt.

Artikel II

Dit besluit met bijbehorende nota van toelichting wordt in de Nederlandse Staatscourant bekend gemaakt.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1977.

Leidschendam. 29 oktober 1976.

De Staatssecretaris voornoemd,

J.P.M. Hendriks.

Nota van Toelichting

Algemeen

Het is noodzakelijk gebleken in de Regeling opleiding diploma A ziekenverpleging, welke op 28 december 1973 is gepubliceerd, een aantal wijzigingen aan te brengen.

In de eerste plaats was het noodzakelijk, in verband met de verdere verdieping van de leerstof, het aantal theoretische uren van 850 tot 1060 lessen op te voeren.

Een verdere verhoging van het aantal lessen zal na enkele jaren noodzakelijk zijn om te kunnen voldoen aan de voorwaarden gesteld in E.E.G-verband.

Een uitbreiding als voorgesteld, is door de inrichtingen te realiseren. Gebleken is namelijk dat reeds een geleidelijke uitbreiding van het aantal lessen heeft plaats gevonden.

Ten einde de inrichtingen welke niet onmiddellijk aan deze voorwaarden kunnen voldoen, in de gelegenheid te stellen geleidelijk naar dit aantal toe te groeien, bestaat in het tweede lid van het desbetreffende artikel 8 de mogelijkheid dat de hoofdinspecteur tijdelijk ontheffing verleent van dit vastgestelde minimum aantal.

Uit de jaarlijkse beschikbare gegevens zal dan moeten blijken dat de inrichtingen er naar streven het aantal van 1060 uur zo spoedig mogelijk op verantwoorde wijze te bereiken.

Gezien de algemene tendens tot uitbreiding van het aantal lessen zal deze ontheffing tot uiterlijk 1980 kunnen worden verleend. Tenslotte was het nodig een aantal artikelen te wijzigen, aangezien in de praktijk is gebleken dat deze niet duidelijk overkwamen en soms op andere wijze werden uitgelegd dan aanvankelijk door de wetgever was bedoeld.

In de artikelsgewijze toelichting zal hierop nader worden ingegaan.

Artikelsgewijze toelichting

B

Artikel 5, derde lid. In dit lid is de vrijstelling van het volgen van de eerste leerperiode voor de vroedvrouw komen te vervallen.

De opleiding tot vroedvrouw is door de ontwikkeling van verloskundige zorg zo sterk van de opleiding tot verpleegkundige komen te verschillen, dat het voor vroedvrouwen, die verpleegkundigen wensen te worden een vereiste is geworden dat zij de totale opleiding diploma A ziekenverpleging volgen. De desbetreffende opleiding is thans meer gericht op de uitoefening van beperkt gedeelte van de geneeskunst.

Eenzelfde regeling geldt voor de verpleegkundigen die de verloskundige opleiding wensen te volgen.

Ook zij moeten de gehele opleiding doorlopen.

E

Artikel 8, eerste lid. De vakken zijn gerangschikt in een meer logische volgorde. Bovendien zijn enkele vakken, welke thans reeds als onderdelen van andere vakken worden gegeven, als afzonderlijke vakken opgenomen. Het betreft de vakken: geneesmiddelenleer, juridische aspecten van het beroep en wettelijke regelingen op sociaal gebied en op het terrein van de gezondheidszorg.

Ook is als afzonderlijk vak opgenomen methodiek van het geven van instructie en van praktijkbegeleiding, zulks in verband met de aanbeveling uit de 'Interimnota praktijkbegeleiding in de inservicetraining'* dat het opleidingsprogramma zodanig samengesteld moet zijn dat iedere verpleegkundige praktijkbegeleiding kan geven.

F

---

* Verslagen, Adviezen, Rapporten 1974 nr. 6 Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Artikel 9, derde lid. In dit artikel is verplicht gesteld dat de verpleegkundige die de praktische opleiding op de afdeling begeleidt, een daartoe geëigende opleiding moet hebben gevolgd.

De desbetreffende opleidingen stageleiding worden verzorgd door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Ook hier is in een nieuw vierde lid de mogelijkheid geschapen dat de hoofdinspecteur voorlopig ontheffing van het bezit van de vereiste bevoegdheid verleent. Het ligt in de lijn der verwachting dat het aantal bevoegde krachten langzamerhand zal toenemen.

G

Artikel 14, tweede lid, onder b. De toevoeging is noodzakelijk omdat in de praktijk is gebleken dat soms andere examenvakken dan die genoemd in artikel 13, eerste en tweede lid, worden toegevoegd.

H

Artikel 16, tweede lid. De toevoeging dat eerst de theorie moet zijn afgerond voordat een leerling de daarop betrekking hebbende praktijkperiode gaat doorlopen was noodzakelijk, omdat de ervaring heeft uitgewezen dat de theorie soms na de praktijk wordt gegeven, hetgeen weinig zinvol is.

L

Artikel 21. De toevoeging van een vijfde lid, waarin bepaald is dat de hoofdinspecteur ontheffing kan verlenen van de voorwaarde dat een docentverpleegkundige de gespreksleider bij het eindgesprek moet zijn is nodig, opdat in voorkomende gevallen ook functionarissen van andere disciplines deze taak kunnen verrichten.

M

Artikel 22, eerste lid. In de praktijk blijkt dat bij het eindgesprek het verschil tussen 'voldoende' en 'goed' moeilijk is aan te geven. Daarom is besloten bij de beoordeling van het eindgesprek te volstaan met de aanduiding 'voldoende' of 'voldoende'.